

Arbeidsnotater

S T A T I S T I S K S E N T R A L B Y R Å

IO 68/17

Oslo, 30. juli 1968

OM BRUKEN AV STATISTISK SENTRALBYRÅS STATISTIKK

Av

Paal Bog

I n n h o l d

	Side
1. Innledning	1
2. Registrering av statistikketerspørselen..	1
3. Avisenes bruk av Aktuell statistikk	10

Ikke for offentliggjøring. Dette notat er et arbeidsdokument og kan siteres eller refereres bare etter spesiell tillatelse i hvert enkelt tilfelle. Synspunkter og konklusjoner kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk Sentralbyrås oppfatning.

1. INNLEDNING

Dette arbeidsnotatet inneholder resultatene av to undersøkelser vedrørende bruken av statistikk fra Statistisk Sentralbyrå.

I tiden 1. september - 30. november 1967 foretok alle kontorer i Byrået en registrering av den innenlandske etterspørsel etter statistiske data. Resultatene legges fram i annet avsnitt i arbeidsnotatet.

Siden 1. juli 1966 har Byrået foretatt en løpende registrering av avisenes bruk av de pressemeldinger som sendes ut i Aktuell statistikk. Resultatene for 1967 legges fram i tredje avsnitt i arbeidsnotatet.

2. REGISTRERING AV STATISTIKKETTERSSPØRSELEN

2.1 Undersøkelsens omfang og opplegg

Registreringen fant sted fra 1. september til 30. november 1967 og omfattet følgende typer av etterspørsel fra innenlandske statistikkonsumenter:

- (i) betalte abonnementer på publikasjoner (Statistisk ukehefte, Statistisk månedshefte, Månedssstatistikk over utenrikshandelen)
- (ii) bestillinger av enkeltpublikasjoner
- (iii) betalte abonnementer på spesialopplysninger
- (iv) skriftlige forespørsler
- (v) telefonforespørsler
- (vi) personlige besøk for avskrivning av tall
- (vii) besøk i biblioteket for bruk av norske statistiske publikasjoner

For noen av etterspørselstypene, særlig (iv) og (v), vil det gjøre seg gjeldende en årlig sesongbevegelse som i første rekke har sammenheng med tidspunktet for framlegging av viktige årsstatistikker. Registreringsperioden ble fastsatt til månedene september-november blant annet fordi flere viktige statistikker for året 1966 ville bli offentliggjort i løpet av perioden. Det var imidlertid på det rene at på enkelte statistikkområder ville etterspørselen i den valgte registreringsperioden være mindre enn på andre tider av året.

Undersøkelsen tok sikte på å få fram følgende opplysninger:

- a. hvordan statistikkonsumentene fordeler seg etter næring (næringsgruppering etter Standard for næringsgruppering i offentlig norsk statistikk)
- b. hvordan etterspørselen fordeler seg etter statistikkområde (gruppering i statistikkområder som i Byråets driftsstatistikk)

- c. hva konsumentene bruker statistikken til
- d. om konsumentene finner den tilgjengelige statistikk tilfredsstillende for det formål den skal brukes til

På spørreskjemaet var dessuten avsatt plass til konsumentenes merknader vedrørende eventuelle mangler ved statistikken og hvordan disse burde utbedres. Svarene på dette er ikke bearbeidd statistisk, men alle skjema med slike kommentarer er overlatt til de respektive fagkontorer til nærmere vurdering.

Som vedlegg er tatt inn det skjema (S/I) som ble brukt ved registreringen av etterspørselstypene (iii) og (iv). Det ble brukt 3 andre skjematyper, som skilte seg fra S/I bare ved de nødvendige tilpasninger i spørsmålsformuleringen.

Skjema ble sendt til alle konsumenter i etterspørselsgruppene (i), (ii) og (iii). Ved skriftlige forespørsler (etterspørselstype (iv)) fylte kontorene selv ut skjema i de tilfelle da allerede forespørselen gav tilstrekkelige opplysninger; i andre tilfelle ble skjema sendt til konsumenten sammen med Byråets svarbrev. I etterspørselsgruppene (vi) og (vii) ble skjema utfylt av den besøkende. Ved telefonforespørsler (etterspørselstype (v)) skulle kontorene i alle tilfelle forsøke å få notert konsumentens navn og næring og det statistikknummer som forespørselen gjaldt; de andre opplysningene på skjemaet skulle fylles ut bare når den som svarte på telefonen fant det forsvarlig å bry konsumenten med spørsmålene. Det må regnes med at registreringen av telefonforespørsler ikke ble helt fullstendig, men etter alt å dømme lyktes det å få med de aller fleste.

I alt ble det registrert 4 891 ekspedisjoner (se tabell 1). Litt over halvparten var telefonforespørsler.

2.2 Resultatene av undersøkelsen

Undersøkelsen ble jevnt over møtt med velvilje fra konsumentenes side. Svarprosenten for etterspørselsgruppene (i)-(iv) lå på vel 60, og ved registreringen av telefonforespørsler var det få av konsumentene som var uvillige til å samarbeide.

Tabell 1. Tallet på ekspedisjoner etter næring og etterspørselstype. Etterspørselstypene (v) telefonforespørsler og (vi) personlige besøk for avskrivning av tall er slått sammen; av i alt 2 849 registrerte ekspedisjoner i de to etterspørselsgruppene var ca. 300 personlige besøk. Under næringen tjenesteyting, som vel fjerdeparten av ekspedisjonene faller på, er de viktigste konsumentgruppene markedsforsknings- og reklamebyråer, nærings- og fagorganisasjoner, og presse og kringkasting.

Tabell 2. Statistikketerspørselen etter statistikkområde og næring.

Tallene i første kolonne refererer til antall bearbejdede skjemaer. Ved sammenligning av tallene for de forskjellige statistikkområder må det tas hensyn til at etterspørselen som før nevnt er karakterisert av sesongvariasjoner som ikke er like for alle statistikker. Blant statistikkområder der etterspørselen erfaringsmessig er relativt mindre i september-november enn til andre tider av året nevnes 41, 42, 43 og deler av 23.

Tabell 3. Statistikketerspørselen etter næring og formål. Opplysning om hva statistikken skulle brukes til var gitt på ca. 3 550 av de bearbejdede skjemaer. Totaltallet i tabell 3 er noe større fordi det på en del skjemaer var angitt mer enn ett formål.

Tabell 4. Statistikketerspørselen etter statistikkområde og formål. Av en sum på 521 for formålsgruppen "Annet" faller omtrent halvparten på statistikkområde 33 Priser. I de fleste tilfelle gjelder dette bruk av konsumprisindeksen eller engrosprisindeksen i forbindelse med regulering av leiekontrakter eller andre avtaler av økonomisk karakter.

Tabell 5. Statistikketerspørselen etter statistikkområde og utsagn om statistikkens brukbarhet. På vel 3 250 av de 4 120 bearbejdede skjemaer var det gitt utsagn om statistikkens brukbarhet for det den skulle brukes til. Størsteparten av de skjemaer som mangler denne opplysningen gjaldt telefonforespørsler, og i de aller fleste av disse tilfelle kan det regnes med at statistikken var fullt tilfredsstillende for formålet. Prosenttallene for delvis eller ikke tilfredsstillende data i tabell 5 er derfor beregnet på grunnlag av alle bearbejdede skjemaer. Karakteristikken "Ikke tilfredsstillende" forekom sjelden; for alle statistikkområder under ett på 3 prosent av skjemaene. Det dreide seg i de fleste tilfelle om forespørsler om statistiske opplysninger på felter der det ikke foreligger offisiell statistikk.

På vel 700 skjemaer hadde konsumenten benyttet anledningen til å kommentere nærmere de mangler han fant ved statistikken. Som tidligere nevnt er disse kommentarer ikke bearbejdet statistisk. I de fleste tilfelle bestod den angitte mangel ved statistikken i at dataene ikke var tilstrekkelig detaljerte for konsumentens spesielle formål. Noen konsumenter trengte, for å kunne dra full nytte av statistikken, andre grupperinger enn de som kunne skaffes. For enkelte statistikkområder ble det pekt på at aktualiteten av statistikken ikke var god nok, og i noen få tilfelle ble det hevdet at statistikken ikke var tilstrekkelig nøyaktig.

Tabell 1. Tallet på ekspedisjoner etter næring og etterspørselstype

Næring	Ekspedisjoner i alt	Betalte abonnementer på publikasjoner	Bestillinger av enkeltpublikasjoner	Betalte abonnementer på spesialopplysninger	Skriftlige forespørsler	Telefonfore-spørsler, personlige besøk	Besøk i biblioteket
Jordbruk og skogbruk	9	2	2	-	5	-	-
Bergverksdrift og industri	979	250	12	183	41	486	7
Bygge- og anleggsvirksomhet	27	6	3	2	3	13	-
Kraft- og vannforsyning	28	7	-	-	11	10	-
Varehandel	1 384	255	46	268	32	775	8
Finansinstitusjoner og eiendomsdrift..	294	133	11	6	7	137	-
Samferdsel	118	33	7	1	5	68	4
Offentlig administrasjon og forsvar	453	3	17	6	43	378	6
Tjenesteyting	1 324	223	103	54	79	796	69
Uoppgitt eller utilstrekkelig oppgitt	275	9	47	3	20	186	10
I alt	4 891	921	248	523	246	2 849 ¹⁾	104

1) Av dette ca. 300 personlige besøk.

Tabell 2. Statistikketerspørselen etter statistikkområde og næring

Statistikkområde	Alle næringer	Jordbruk og skogbruk	Bergverksdrift og industri	Bygge- og anleggsvirksomhet	Kraft- og vannforsyning	Varehandel
01 Befolkning og helseforhold	345	1	39	-	1	30
Av dette: befolkning	310	1	35	-	1	27
02 Arbeidsmarked	13	-	2	-	-	1
11 Nasjonalregnskap	104	-	12	-	-	7
12 Utenrikshandel	1 670	1	424	-	3	926
21 Jordbruk, skogbruk og jakt	97	2	14	-	1	10
22 Fiske og fangst	8	-	-	-	-	3
23 Bergverksdrift, industri, kraftforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet	264	-	69	1	1	41
Av dette: industri	238	-	63	-	1	39
24 Innenlandsk handel	21	-	4	-	-	6
25 Samferdsel	91	-	5	2	-	4
Av dette: sjøtransport ...	31	-	1	-	-	1
2901 Bedriftstelling	23	-	1	-	-	5
31 Offentlige finanser	73	-	5	-	-	7
32 Penger og kreditt	128	-	5	-	-	1
Av dette: banker	69	-	2	-	-	-
33 Priser	570	3	97	4	11	59
Av dette: engrospris- indeks	98	-	28	2	4	9
konsumpris- indeks	452	3	65	2	7	48
34 Lønninger	140	-	31	11	2	8
Av dette: industri	83	-	20	11	1	2
41 Sosiale forhold	18	-	3	-	-	1
42 Rettsforhold	9	-	1	-	-	-
43 Undervisning	49	-	7	-	-	5
44 Valg	58	-	5	-	-	-
6110 Statistisk årbok	24	-	1	-	-	3
6120 Statistisk månedshefte..	228	2	58	4	2	41
6130 Statistisk ukehefte	108	-	18	-	-	15
Diverse	79	-	14	-	-	9
Alle statistikkområder	4 120	9	815	22	21	1 182

Tabell 2 (forts.). Statistikketerspørselen etter statistikkområde og næring

Statistikkområde	Finans- institu- sjoner og eien- domsdrift	Sam- ferd- sel	Offentlig admini- strasjon og forsvar	Tjeneste- yting	Uoppgitt eller utilstrek- kelig oppgitt
01 Befolkning og helseforhold	16	4	77	170	7
Av dette: befolkning	15	4	72	150	5
02 Arbeidsmarked	1	-	2	7	-
11 Nasjonalregnskap	10	1	37	29	8
12 Utenrikshandel	16	27	63	204	6
21 Jordbruk, skogbruk og jakt.	-	-	22	42	6
22 Fiske og fangst	-	-	-	5	-
23 Bergverksdrift, industri, kraftforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet	5	1	22	104	20
Av dette: industri	4	1	20	90	20
24 Innenlandsk handel	-	-	1	10	-
25 Samferdsel	3	15	13	46	3
Av dette: sjøtransport ...	2	8	4	15	-
2901 Bedriftstelling	-	-	1	16	-
31 Offentlige finanser	3	1	32	23	2
32 Penger og kreditt	61	1	37	21	2
Av dette: banker	39	-	18	9	1
33 Priser	23	22	43	170	138
Av dette: engrospris- indeks	4	8	6	23	14
konsumpris- indeks	19	14	32	143	119
34 Lønninger	4	7	30	47	-
Av dette: industri	4	7	18	20	-
41 Sosiale forhold	1	-	3	10	-
42 Rettsforhold	1	-	1	6	-
43 Undervisning	-	-	13	24	-
44 Valg	-	-	8	42	3
6110 Statistisk årbok	1	2	3	11	3
6120 Statistisk månedshefte ..	48	9	2	60	2
6130 Statistisk ukehefte	26	3	-	46	-
Diverse	4	1	7	35	9
Alle statistikkområder	223	94	417	1 128	209

Tabell 3. Statistikketerspørselen etter næring og formål

Næring	Alle formål	Forskning, vitenskapelige formål	Opplysningsvirksomhet, studievirksomhet	Markedsundersøkelser, produksjons- og salgsplanlegging	Offentlig administrasjon, offentlig planlegging	Annet
Jordbruk og skogbruk	11	2	3	2	1	3
Bergverksdrift og industri	794		137	557	3	97
Bygge- og anleggsvirksomhet	18		-	5	1	12
Kraft- og vannforsyning	21	-	-	7	7	7
Varehandel	1 128	-	55	1 013	4	56
Finansinstitusjoner og eiendomsdrift..	209	2	74	53	37	43
Samferdsel	81	-	10	42	8	21
Offentlig administrasjon og forsvar	343	2	40	25	257	19
Tjenesteyting	1 088	83	359	381	71	194
Uoppgitt eller utilstrekkelig oppgitt	129	4	19	35	3	68
I alt	3 822	93	697	2 120	392	520

Tabell 4. Statistikketerspørselen etter statistikkområde og formål

Statistikkområde	Alle formål	Forskning, vitenskapelige formål	Opplysningsvirksomhet, studievirksomhet	Markedsundersøkelser, produksjons- og salgsplanlegging	Offentlig administrasjon, offentlig planlegging	Annet
01 Befolkning og helseforhold	345	29	112	92	97	15
Av dette: befolkning	310	18	103	87	88	14
02 Arbeidsmarked	14	2	7	2	1	2
11 Nasjonalregnskap ...	33	5	10	7	8	3
12 Utenrikshandel	1 640	8	96	1 456	48	32
21 Jordbruk, skogbruk og jakt	92	5	34	23	20	10
22 Fiske og fangst	7	-	2	3	1	1
23 Bergverksdrift, industri, kraftforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet	270	3	48	187	12	20
Av dette: industri..	247	3	35	178	11	20
24 Innenlandsk handel..	28	-	9	14	1	4
25 Samferdsel	40	9	6	17	4	4
Av dette: sjøtransport	15	3	2	6	2	2
2901 Bedriftstelling ..	27	2	13	9	1	2
31 Offentlige finanser.	65	5	11	15	32	2
32 Penger og kreditt ..	124	2	25	17	67	13
Av dette: banker ...	67	1	10	7	40	9
33 Priser	317	-	19	30	18	250
Av dette: engrosprisindeks ...	62	-	3	14	4	41
konsumprisindeks ...	242	-	15	16	12	199
34 Lønninger	132	2	26	10	38	56
Av dette: industri..	75	-	10	6	23	36
41 Sosiale forhold	16	-	10	4	2	-
42 Rettsforhold	9	-	7	-	1	1
43 Undervisning	51	2	13	16	16	4
44 Valg	57	2	51	-	3	1
6110 Statistisk årbok..	27	2	14	7	-	4
6120 Statistisk månedshefte	282	2	102	108	7	63
6130 Statistisk ukehefte	147	5	59	55	5	23
Diverse	99	8	23	48	9	11
Alle statistikkområder.	3 822	93	697	2 120	391	521

Tabell 5. Statistikketerspørselen etter statistikkområde og utsagn om statistikkens brukbarhet

Statistikkområde	Utsagn om delvis eller ikke tilfredsstillende data i prosent av alle bearbejdede skjemaer
01 Befolkning og helseforhold	26
02 Arbeidsmarked	10
11 Nasjonalregnskap	6
12 Utenrikshandel	18
21 Jordbruk, skogbruk og jakt	24
22 Fiske og fangst	38
23 Bergverksdrift, industri, kraftforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet	30
24 Innenlandsk handel	52
25 Samferdsel	12
2901 Bedriftstelling	35
31 Offentlige finanser	18
32 Penger og kreditt	17
33 Priser	4
34 Lønninger	26
41 Sosiale forhold	33
42 Rettsforhold	22
43 Undervisning	39
44 Valg	9
Alle statistikkområder	19

3. AVISENES BRUK AV AKTUELL STATISTIKK

På grunnlag av avisutklipp fra Norske Argus foretar Byrået siden 1. juli 1966 en løpende, månedvis registrering av avisenes bruk av de pressemeldinger som sendes ut i Aktuell statistikk. Det må trolig regnes med at en og annen avisnotis ikke blir klippet, og at de registrerte tall derfor kan være litt for lave.

Tabell 6. Utsendte AS etter tallet på aviser som brukte meldingen. Inntil slutten av 1966 ble AS sendt bare til utvalgte, større aviser. Fra 1. januar 1967 sendes AS til alle norske aviser. Denne utvidelse av spredningen kommer tydelig fram i tallene i tabell 1. Mens 30 prosent av de AS som ble sendt ut i siste halvår 1966 ble brukt av over 20 aviser, var det tilsvarende tallet i siste halvår 1967 oppe i 59 prosent.

Tabell 7. Utsendte AS etter statistikkområde og tallet på aviser som brukte meldingen. De 3 prosent av pressemeldingene i 1967 som ble brukt av flere enn 75 aviser var følgende:

Folkemengden 31. desember 1967	111 aviser
Skilsmisser og separasjoner 1966	101 "
Veitrafikkulykker 1966	98 "
Veitrafikkulykker januar-juni 1967	94 "
Dødsårsaker 1965	89 "
Veitrafikkulykker januar-august 1967	87 "
Inngåtte ekteskap 1966	85 "
Fødte 1966	77 "

Oppstillingen nedenfor viser det gjennomsnittlige antall aviser som brukte pressemeldingene om Byråets faste måneds- og kvartalsstatistikker i 1967:

<u>Månedstatistikk</u>	<u>Aviser</u>
Veitrafikkulykker	59
Konsumprisindeks	54
Byggevirksomhet	47
Sysselsatte lønnstakere	40
Skipsopplegg	25
Utenriksregnskap	23
Utenrikshandel, foreløpig	21
Detaljomssetningsindeks	20
Engrosprisindeks	20
Banker	16
Utenrikshandel, endelig	16
Produksjonsindeks	11
Emisjoner av ihendehaverobligasjoner	7

<u>2-månedlig statistikk</u>	<u>Aviser</u>
Drukkenskapsforseelser	53
<u>Kvartalsstatistikk</u>	
Etterforskede forbrytelser	39
Avbetalingshandel	38
Nasjonaltregnskap	23
Handelsflåten	20
Lønninger, bygge- og anleggsarbeidere	12
Lønninger, losse- og lastearbeidere	12
Ordrer	10
Livsforsikringsselskaper	10
Utenrikshandel, volum- og prisindeks	9
Lønnsindeks	9
Investeringer	7
Utenrikshandel, KIV-gruppering	7
Lager	6
Kredittforeninger	6

Tabell 6. Utsendte AS etter tallet på aviser som brukte meldingen

Aviser	Meldinger			Prosent		
	2.halvår	1.halvår	2.halvår	2.halvår	1.halvår	2.halvår
	1966	1967	1967	1966	1967	1967
0	2	0	0	1	0	0
1 - 10	40	37	23	30	24	15
11 - 20	52	42	39	39	28	26
21 - 30	22	25	33	16	17	22
31 - 40	9	15	15	7	10	10
41 - 50	7	17	13	6	11	9
51 - 75	1	13	21) 1	9	14
76 +	1	2	6		1	4
I alt	134	151	150	100	100	100

Tabell 7. Utsendte AS etter statistikkområde og tallet på aviser som brukte meldingen. 1967

Statistikkområde	Meldinger	Etter tallet på aviser som brukte meldingen						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-75	76 og flere
		P r o s e n t						
Befolkning og helseforhold	10	-	-	-	-	10	40	50
Arbeidsmarked	11	-	-	36	19	9	36	-
Nasjonalregnskap	16	-	44	44	6	6	-	-
Utenrikshandel	32	22	53	19	6	-	-	-
Jordbruk, skogbruk og jakt	21		14	20	14	24	28	-
Bergverksdrift, industri, kraftforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet	32	44	22	3	6	19	6	-
Innenlandsk handel	20	30	35	30	5	-	-	-
Samferdsel	32	3	12	31	22	10	10	12
Offentlige finanser	7	14	43	-	14	-	29	-
Penger og kreditt	43	51	28	12	7	2	-	-
Priser	24	-	33	17	4	13	33	-
Lønninger	20	25	45	25	5	-	-	-
Sosiale forhold	6	17	17	33	-	17	17	-
Rettsforhold	15	-	7	13	20	20	40	-
Undervisning	6	-	-	33	33	33	-	-
Diverse	6	33	-	-	17	33	17	-
I alt	301	20	27	19	10	10	11	3

Til

Statistisk Sentralbyrå er for tiden i ferd med å foreta en kartlegging av etterspørselen etter offisiell statistikk. Formålet er å skaffe til veie et materiale som kan være til hjelp ved planleggingen av vår statistikkproduksjon og gjøre det mulig å få tatt bedre hensyn til statistikkonsumentenes faktiske behov. Vi tillater oss å be Dem være vennlig å svare på spørsmålene nedenfor og sende dette arket tilbake til Statistisk Sentralbyrå i vedlagte returkonvolutt. Deres opplysninger vil bli behandlet konfidensielt.

Med hilsen

Petter Jakob Bjerve

Statistikk		Nr.
Vennligst oppgi hva de mottatte data blir brukt til	☐	Forskning, vitenskapelige formål
	☐	Opplysningsvirksomhet (artikler, foredrag m.v.), studievirksomhet
	☐	Markedsundersøkelser, produksjons- og salgsplanlegging
	☐	Offentlig administrasjon, offentlig planlegging
	☐	Annet, spesifiser:
Hvordan vurderer De statistikkens brukbarhet for dette formål?	☐	Fullt tilfredsstillende
	☐	Delvis tilfredsstillende
	☐	Ikke tilfredsstillende
Dersom ikke fullt tilfredsstillende, angi hvilke mangler De finner ved statistikken og hvordan De mener disse bør utbedres		
Underskrift	Yrke	Næring